

25. FURKÂN SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Yasin sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayette geçen “Furkân: Doğru ile yanlış, hak ile bâtılı birbirinden ayıran, fark ettiren ilâhî ölçü” kelimesinden almıştır. 77 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Bütün insanlığa bir uyarı olsun diye, kuluna Furkân’ı, yani hak ile batıl arasındaki farkı açıkça ortaya koyan ve neyin doğru neyin yanlış olduğunu insana fark ettiren en mükemmel ölçüyü, Kur’an’ı gönderen Allah, gerçekten ne yüce, ne mübarektir!

2. O Allah ki, göklerin ve yerin

hükümrânlığı O'na aittir; asla bir çocuk edinmemiştir; kudret ve egemenliğinde herhangi bir eşi ve ortağı yoktur; her şeyi yaratan ve evrene yerleştirdiği yasalar çerçevesinde, her şeyi mükemmel bir ölçü ve dengeye göre düzenleyen O'dur! Hal böyleyken:

3. İnkarcılar, Allah'ın yanı sıra, hükmüne boyun eğdikleri birtakım ilâhlar ediniyorlar! Hiçbir şey yaratamayan, tam tersine kendileri yaratılmış olan, kendilerine bile herhangi bir zarar veya fayda verebilecek güce sahip olmayan ve ne ölüme, ne hayata, ne de yeniden dirilişe hükmedemeyen düzmece ilâhlara kulluk ediyorlar!

4. İşte bu yüzdendir ki, hakîkati inkâr edenler, “ B u Kur'an, Muhammed'in kendi kafasından uydurduğu bir yalandan başka bir şey değildir ve başka bir topluluk da ona bu işte yardım etmiştir. Çünkü Muhammed'in, geçmiş kavimler, Pe ygamber kıssaları, kıyâmet, âhiret,

evrenin ve insanın yaratılışı ve benzeri konularda bu kadar kapsamlı ve isabetli bilgiler verebileceğini, hayranlık verici hikmet ve öğütlerle dolu böyle mükemmel bir kitap hazırlayabileceğini akıl kabul etmez. Demek ki ona bu kitabı, hitâbet ve belâgat konusunda hiç kimsenin kendisiyle boy ölçüşemeyeceği ilim ve hikmet sahibi bir kudret öğretiyor ki, bu da olsa olsa, İncil ve Tevrat hakkında bir şeyler bilen bazı kölelerimiz yâhut kim olduklarını bilemediğimiz esrarengiz bir topluluktur.” **diyorlar.** Aslında bu sözleriyle, Kur'an'ın insanüstü bir kaynaktan geldiğini itiraf ediyor, ama kibir ve inatçılıkları yüzünden hakikati kabullenmek istemiyorlar. **Böylece, açıkça zulüm ve haksızlık yapıyor, gerçeği çarpıtarak bile bile yalan söylüyorlar.**

5. Ve insafsızca iftiraya devam ederek, **“Bu Kur'an, önceki milletlerin efsânelerinden, masallarından başka bir şey değildir; Muhammed, —kendisi okuma yazma bilmediği için— onu başkalarına yazdırmış; bu hikâyeler, gece gündüz ona okunup duruyor. Bu**

yüzden hepsini ezberden okuyabiliyor!” **diyorlar.**

6. Ey Müslüman, onlara de ki: “Onu Muhammed veya bir başkası uydurmuş değil, tam tersine, **göklerin ve yerin bütün gizliliklerini bilen Allah göndermiştir! Ve samimi bir yaklaşımla Kur’an’ı incelediğiniz zaman, siz de bunu açıkça göreceksiniz. Öyleyse, kibir ve inâdı bırakın da, gelin Rabb’inizin merhametine sığının! Tövbe etmek için hâlâ geç kalmış sayılmazsınız. Unutmayın ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.”****

7. Bu tür iftiralarla bir yere varamayacaklarını anlayınca, “Bu nasıl Peygamber ki!” diyorlar, “Sıradan ölümlüler gibi **yyip içiyor, basit insanlar gibi ihtiyacını sağlamak için **sokaklarda, çarşılarda gezip dolaşiyor!** O gerçekten Peygamber olsaydı, **o n a** Allah tarafından, gözlerimizle görebileceğimizi **bir melek gönderilmeli ve onunla birlikte bizi uyarmalı değil miydi?”****

8. “Ya da ona gökten hazineler indirilmeli; y â h u t hiç çalışıp yorulmadan meyvelerini yiyeceği mûcizevî bir bahçesi olmalı değil miydi?”

Allah’ın nurunu söndürmek için ne yapacaklarını şaşırان bu **zâlimler**, önceki bütün iddialarını çürütecek bir başka iftira ortaya atarak, Kur’an’dan etkilenen insanlara, **“Siz ancak küstahlığı nedeniyle ilâhlarımızın lânetine uğrayan büyülenmiş bir adamın peşinden gidiyorsunuz!”** diyorlar. Sana “büyülenmiş” diyorlar; çünkü okuduğun Kur’an’dan etkileniyor, bu sözlerin beşer kaynaklı olmadığını, olamayacağını hissediyorlar. Ne var ki, kibir ve inatçılıkları onları imandan alıkoyuyor.

9. Ey Muhammed! B a k; zâlimler, gerçeği çarpıtmak için **senin hakkın da** kimi zaman büyücü, kimi zaman büyülenmiş, bazan zeki bir düzenbaz, bazan deli, bazan da şâir diyerek **nasıl saçma ve anlamsız örnekler getirdiler de doğru yoldan iyice saptılar;** bu gidişle, **bir daha da**

doğru yola gelemezler!

Demek inkârcılar, mûcizevî bir bahçen olmadığı için sana iman etmiyorlar, öyle mi?

10. Dilediği anda sana bunlardan çok daha hayırlısını, y a n ı içerisinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerini verebilecek ve senin için köşkler, saraylar kurabilecek kudrete sahip olan Allah, gerçekten ne yüce, ne mübarektir!

11. Kâfirlerin bunca itirazlarının arkasında yatan gerçek sebep şudur: Aslında onlar, kıyâmeti ve ölümden sonraki hayatı inkâr ediyorlar. Oysa biz, kıyâmeti inkâr edenler için çılgın bir ateş hazırladık. Öyle ki:

12. Ateş onları ta uzaktan görür görmez, zâlimler onun öfke dolu kükremesini ve harıl harıl yanarken çıkardığı o korkunç uğultuyu duyacak ve korku, pişmanlık ve dehşet içerisinde, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlayacaklar.

13. Ve orada, elleri boyunlarına zincirlerle kelepçelenmiş bir hâlde cehennemin daracık bir yerine atıldıkları zaman, işte o anda tek çâre olarak ölümü çağıracak ve “Yetiş ey ölüm, kurtar bizi bu azaptan!” diye yalvarıp yakaracaklar.

14. Bunun üzerine azap melekleri onlara, “Bugün bir kerecik ölmeyi değil, defalarca ölmeyi isteyin! Çünkü bu azap hiçbir zaman bitmeyecek, yanıp kavrulan vücudunuz her defasında yeniden yaratılacak ve artık ölmek isteseniz de ölemeyeceksiniz!” diyecekler.

15. O hâlde, ey Müslüman! Bu felâkete doğru adım adım yaklaşmakta olan bütün kâfirlere de ki: “Şimdi söyleyin bakalım, b u korkunç son mu daha iyidir, yoksa kötülüklerden titizlikle sakınan kimselere bir mükâfât ve yerleşme yurdu olarak söz verilen sonsuz cennet nîmetleri mi?” Öyle bir cennet ki:

16. Onlar için orada diledikleri her şey

vardır ve onlar, sonsuza dek orada yaşayacaklar. Bu, bizzat Rabb'inin taahhüt ettiği ve yerine getirilmesi istenen bir sözdür. İnkârcılara gelince:

17. O gün Rabb'in onları ve Allah'tan başka kulluk ettikleri melek, Peygamber gibi kimseleri bir araya toplayacak ve o ilâhlaştıran kişilere soracak: “Siz mi benim bu kullarımı sapıklığa sürüklediniz; yoksa onların kendileri mi yoldan çıktılar?”

18. Onlar, “Sen her türlü eksiklik ve noksanlıktan uzaksın, yüceler yücesisin ya Rab!” diye cevap verecekler, “Senden başka hükmüne boyun eğilecek otoriteler, sığınılacak dostlar edinmek bize asla yaraşmaz! Dolayısıyla, insanlardan bize kulluk etmelerini istememiz de asla olacak şey değildir! Biz onları kesinlikle saptırmadık! Sen onlara ve atalarına türlü nîmetler bahşetmiştin fakat onlar, bu nîmetlere şükredip sana kulluk edecekleri yerde, senin öğüt ve uyarılarını dile getiren Kitabını, yani

Zikri hayatın dışına itip tamamen unuttular ve böylece, cezayı hak eden bir toplum hâline geldiler.”

19. Bunun üzerine Allah kâfirlere seslenerek, “İşte görüyorsunuz ya!” diyecek, “Tanrı yerine koyduğunuz bu varlıklar, ileri sürdüğünüz bütün iddialarınızın yalan olduğunu ortaya koydular! Artık ne başınıza gelecek azâbı geri çevirebilirsiniz, ne de kendinize bir yardımcı bulabilirsiniz! Çünkü içinizden her kim böyle bir zulüm işlemişse, ona büyük bir azap tattıracağız!”

İşte kâfirlerin tanrılaştırdığı kimseler, onları Kıyâmet Gününde böyle reddedecek. Fakat yine de, Peygamberlerde olağanüstü özellikler arayanlar var. Oysa ki:

20. Ey Muhammed! Senden önce göndermiş olduğumuz bütün Peygamberler, tıpkı senin gibi yiyip içen ve çarşı pazarda dolaşan ölümlü kimselerdi. Gerçi dileseydik, melekleri de

elçi olarak gönderebilirdik. Fakat **Biz**, kulluk ve ibâdet konusunda **sabır** ve sebat **gösterebilecek misiniz diye**, iyilerle kötülerini karşı karşıya getirerek **sizin bir kısmınızı diğerleriyle böyle imtihân ediyoruz**. O hâlde, ey hak yolunun yolcusu! Bu dünyada karşılaştığın zorluklar seni yıldırmamasın! Bıkıp usanmadan Allah yolunda mücâdeleye devam et! Unutma ki, **Rabb'in** her şeyi **görmektedir**. Dolayısıyla, O'nun yolunda gösterdiğin samîmiyet ve bağlılığın mükâfâtını sana tam olarak verecek, zâlimleri de hak ettikleri cezaya çarptıracaktır.

21. Hal böyleyken, Hesap Gününde **huzurumuza çıkarılacakları gerçeğini inkâr eden o kâfirler**, imtihân hikmetini göz ardı ederek ve göklerde ve yerde Allah'ın varlığını, rab ve ilah olarak birliğini, sonsuz kudret ve merhametini gözler önüne seren sayısız varlıkları görmezlikten gelerek, “Eğer bizim ille de inanmamız isteniyorsa, **bize neden uyarıcı melekler gönderilmiyor; y â h u t neden Rabb'imizi gözlerimizle görmüyoruz?**” diyorlar. Doğrusu onlar,

sıradan bir kul olmayı içlerine sindiremeyerek **içten içe kibirleniyor**, her biri birer Peygamber makâmına yükselmedikçe iman etmeyeceklerini îmâ ederek **büyük bir küstahlıkta bulunuyorlardı**. Gerçi istedikleri olacak ve günün birinde elbette melekleri karşılarında bulacaklar, fakat:

22. Melekleri gördükleri gün, işte o gün, suçlulara hiç de sevindirici haberler verilmeyecek! Tam tersine melekler, “Artık sevinç ve mutluluk **y a s a k** size, **yasak!**” **diyecekler**. Yaptıkları sözde iyilikler de —doğru bir inanç ve samimiyet ürünü olmadığı için— onları kurtaramayacak:

23. Biz, yaptıkları her işin önüne geçmiş, hepsini toz duman etmişizdir!

İman edip salih amel işleyenlere gelince:

24. O gün cennetlikler hârika bir yurda yerleşecek ve güzelce dinlenip safa süreceklerdir.

25. Gökleri ve yeri içinde barındıran şu koskoca evren bir toz bulutu hâlinde paramparça olduğu ve birbiri ardınca meleklerin mahşer alanına indirildiği Gün;

26. İşte o Gün, kulların tercih ve irâdeleri ellerinden alınacak ve **gerçek hükümlerlik,** tamamen ve yalnızca **Rahmânın olacaktır.** Bugün otorite sahibiymiş gibi görünenlerin, gerçekte ne kadar zayıf ve âciz oldukları anlaşılacak ve hâkimiyetin, yalnızca Allah'a ait olduğu apaçık ortaya çıkacaktır. İşte bunun içindir ki o Gün, **kâfirler için gerçekten çetin bir gün olacaktır!** Öyle ki:

27. Dünyada iken zulüm ve kötülük yapmış olan kişi, o Gün pişmanlıktan ellerini ısıracak ve “Ah, ne olurdu!” diye feryat edecek, “Keşke Peygamberin gösterdiği yolu izlemiş olsaydım!”

28. “Yazıklar olsun bana, ne olurdu filancayı kendime dost edinmeseydim!”

29. “Uyarı ve öğütlerle dolu olan Kur’an tam da bana ulaşmışken, beni nasıl da ondan saptırdı!”

İşte şeytan, insanı en zor anında böyle yapayalnız ve çaresiz bırakır!

30. Derken, kendilerine şefaât edeceğini umdukları **Peygamber** veya onun yolunu izleyerek toplumunu hak dine çağırان İslâm dâvetçisi, **“Ey Rabb’im!” diyecek, “Benim halkımdan Müslüman olduğunu iddia eden bazı kimseler, b u Kur’an’ ı tozlu raflar içine hapsederek terk ettiler.** Kimileri onu anlamak ve uygulamak niyeti taşımaksızın okudu; ölülerin ruhlarına üfledi; kimileri onun yerine, başka eserleri başucu kitabı hâline getirdi; kimileri onu, üzerinde çalışmalar yapmaya yarayan bir malzemedен ibaret gördü; kimileri de onun bu çağda geçerliliğini yitirmiş bir kitap olduğunu ileri sürerek hayatın dışına itti; bunların yaptıklarından şikâyetçiyim yâ Rab!” diyecek.

31. İşte böylece Biz, ilâhî buyruklara karşı gelerek suç işleyen insan ve cinleri, gelmiş geçmiş bütün Peygamberlerin can düşmanı yaptık. O hâlde, zâlimlere karşı mücadeleye devam et! Korkma, yol gösterici olarak da, yardımcı olarak da Rabb'in sana yeter!

32. Ey Muhammed! Allah'ın ayetlerini inkâr edenler, “Kur'an ona neden toptan bir defada indirilmedi de, yirmi üç yıllık uzun bir süre içinde, bölümler hâlinde indirildi?” diyorlar. Biz, Kur'an'ı böyle ayet ayet, sûre sûre indiriyor ve onu belli bir düzen içinde, ağır ağır ve sindire sindire sana okuyoruz ki, böylece senin imanını sürekli canlı ve taze tutarak kalbini pekiştirelim.

33. Onlar Kur'an'ı inkâr etmek amacıyla sana ne zaman bir örnek getirseler, Biz mutlaka o meselenin içyüzünü ifâde ederek gerçeği ortaya koyuyor ve o konuda yapılması gereken en güzel açıklamayı yapıyoruz. O hâlde, başka yerlerde hikmet arayışlarına gitmemeli, her konuda

olduğu gibi, tebliğ ve irşâd konusunda da kendine Kur'an'ı esas almalısın.

Bütün bu açıklamalara rağmen, yine de inat edip yüz çevirirlerse, o zaman şunu iyi bilsinler ki:

34. Yüzüstü cehenneme sürülecek olanlar var ya; onlar, inanç ve ahlâk bakımından en kötü yerde bulunan ve doğru yoldan en çok sapan kimselerdir. Oysa insanlık tarihini ibret nazarıyla inceleseler, vahiyden uzaklaşan toplumların akıbetinin ne olduğunu görecektlerdi:

35. Doğrusu Biz, bir zamanlar Mûsâ'ya da Tevrat adındaki kutsal **kitabı verdik ve kendisi** gibi Peygamber yaptığımız **kardeşi Hârûn'u ona yardımcı kıldık.**

36. Ve onlara, “Âyetlerimizi inkâr eden Firavunun önderlik ettiği **şu topluma gidin ve onları hakka dâvet edin!” dedik.** Fakat Firavun ve halkı, inatla karşı koydular **ve sonunda, onları tamamen kırıp geçirdik!**

37. Nûh kavmini de, Nûh'un şahsında bütün Peygamberleri inkâr ettikleri için müthiş bir tufanın sularına batırıp boğduk ve onları, bütün insanlık için ibret alınacak bir örnek yaptık. O zâlimlere, âhirette de can yakıcı bir azap hazırladık!

38. Âd, Semûd kavmini ve Ress halkını da günahlarından dolayı cezalandırdık ve bunlar arasında gelip geçen daha nice nesilleri...

39. Biz onların her birine elçiler göndererek öğütler vermiştik fakat uyarılarımızı hiçe saydıkları için hepsini yerle bir ettik.

40. Oysa onlar, kendilerinden önce azap yağmuruna tutulan şehirlerin harâbeleri yanında kervanlarla bir çok defalar geçmişlerdi; peki onların ibret verici halini görmüyorlar mıydı? Hayır hayır; aslında onlar, ölümden sonra dirilişe inanmıyorlardı. İşte bütün kötülüklerin, ahlâksızlıkların asıl sebebi budur.

41. Ey Peygamber! İnkârcılar seni her gördüklerinde, “Bu mu Allah’ın elçi olarak gönderdiği?” diyerek seni alaya alıyorlar.

42. Ve “Eğer putlarımıza bağlılık konusunda tam bir kararlılık göstermemiş olsaydık, az kalsın bizi tanrılarımızdan uzaklaştırıp saptıracaktı!” diyorlar.

Ama sen üzülme, yakında azâbı gördüklerinde, kimin doğru yoldan sapmış olduğunu anlayacaklar.

43. Arzu ve tutkularını kendisine ilâh edinen kimseyi gördün mü? Zevklerini, çıkarlarını, ihtirâslarını hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek bunları kendisine tanrı edinen kimsenin ne kadar zavallı, ne kadar aşağılık hale geldiğini görüyorsun, değil mi? Şimdi, onun inkârından sen mi sorumlu olacaksın?

44. Yoksa sen, ey Peygamber ve onun izinden yürüyen Müslüman; onlardan çoğunun senin öğüt ve uyarılarını dinlediklerini yâhut

akıllarını kullandıklarını mı sanıyorsun? Hayır, tıpkı hayvan sürüleri gibidir onlar; hattâ izledikleri yol bakımından, hayvanlardan daha zavallı, daha şaşkın bir durumdalar!

Oysa göklerde ve yerde, insana do ğru yolu gösteren nice işaretler, deliller var:

45. Görmez misin, Rabb'in ortaya koydu ğu şaşmaz bir düzen ve ölçü sayesinde, **nasıl da gölgeyi** belli saatlerde kısaltıyor, belli saatlerde **uzatıyor? Eğer dileseydi**, kâinatı dura ğan bir hâlde yaratar a k **gölgeyi hareketsiz kılardı**. Böylece yeryüzünün bir tarafı sürekli gece ve so ğuk, di ğer tarafı ise sürekli gündüz ve sıcak olurdu ki, bu da orada hayatı imkânsız hale getirirdi.

Ayrıca Biz, gölgenin varlığını ışığa ba ğlı kılarak, **güneşi ona delil kıldık**.

46. Sonra güneş yükseldikçe, gölgeyi yavaş yavaş kısaltarak **çekip almaktayız**.

47. Sizin için geceyi bir örtü, uykuyu dinlenme zamanı kılan ve gündüzü, yeryüzüne yayılıp çalışma zamanı olarak düzenleyen de O'dur.

48. Sınırsız lütuf ve rahmetinin önünden, rüzgârları bolluk ve bereket kaynağı olan yağmurların müjdeleyicisi olarak gönderen de O'dur. Böylece gökten sizin için tertemiz bir su indiriyoruz;

49. Ki, onun sayesinde ölü toprağı yeşertip yeniden canlandıralım ve yarattığımız nice hayvanların ve insanların kana kana su içmelerini sağlayalım.

50. Gerçekten Biz, insanı hakîkate ulaştıracak delilleri ortaya seren muhteşem bir kitap indirdik ve onu türlü misallerle ve tüm yönleriyle açıkladık ki, bu ayetleri düşünüp ibret alsınlar fakat insanların çoğu, bunca öğütlerden yüz çevirerek nankörlükte diretiyor.

51. Eğer dileseydik, her şehre ayrı bir

u y a r ı c ı Peygamber **gönderirdik**. Fakat hikmetimiz gereğince, yalnızca seni elçi olarak seçtik ve kıyâmete kadar tüm insanlığın önderi ve rehberi kıldık.

52. Öyleyse, ey Peygamber, **sakın o inkârcılara boyun eğme**; Rabb'inin emirlerine sınıksız sarıl **ve onlara karşı** bütün gücünü toparlayarak **b u** Kur'an ile **büyük bir cihat** hamlesi **başlat**.

53. O Allah ki, bazı okyanus ve denizlerde, **biri tatlı ve içilebilir, diğeryse tuzlu ve acı olan iki su kütesini** birbirine kavuşacak şekilde **salıvermiş ve ikisinin arasına** gözle görülmeyen **bir perde**, birbirlerine karışmalarını önleyen **aşılmaz bir engel koymuştur**. Bu yüzden aynı denizdeki tatlı ve tuzlu sular, birbirlerine karışmazlar (27. Neml:6 1 ; 35. Fatır: 12 ve 55. Rahman: 19-22).

Ayrıca, göl ve akarsularda bulunan tatlı sular sürekli denizlere, okyanuslara akar ve oradan

buharlaşarak kar ve yağmur şeklinde tekrar derelere, ırmaklara dökölür. Buna rağmen, tatlı ve tuzlu sular birbirine karışmaz..

54. Ve O Allah ki, insanı meni denilen bir damla sudan yaratıp ona, ana-baba tarafından akrabalık ve karı-koca tarafından bir yakınlık ve hısımlık bahşetmiştir. Gerçek řu ki, **Rabb'inin** her şeye **gücü yeter.**

55. Ama bazı kimseler, **Allah'ın yanı sıra, kendilerine herhangi bir fayda veya zarar veremeyen varlıklara da kulluk ediyorlar.** Böylece, o varlıklar aracılığıyla Allah'a ya klaştıklarını sanıyorlar. **Oysa** Allah'tan başkasına taparak yahut birtakım varlıkları mutlak itaat makamına yücelterek **kâfir** olan kişi, —bunu Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için yapıyor olsa bile— gerçekte **Rabb'ine karşı isyan etmektedir.**

56. İşte bunun içindir ki, ey Muhammed, **Biz seni ancak bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.**

57. Öyleyse onlara de ki: “Ben, Kur’an’ı sizlere açıkça tebliğ ediyor ve buna karşılık sizden herhangi bir ücret istemiyorum; ancak Rabb’ine doğru yol tutmayı isteyen kimseler olmanızı istiyorum.”

58. Ve bu mücâdelende, asla ölmeyecek olan O Hayat Sahibine güven; en içten minnet ve şükran duygularıyla Rabb’ine bağlanarak, **O’nun sınırsız kudret ve yüceliğini övgüyle an!** Unutma ki, **kullarının bütün günahlarından haberdâr** olan hikmet ve adâlet sahibi bir kudret olarak, Allah yeter! Öyle ki:

59. Gökleri, yeri ve bu ikisinin arasında bulunan bütün varlıkları altı günde yaratan, fakat **sonra** bir kenara çekilip mahlukâtı kendi kaderiyle baş başa bırakmayan, aksine gerek tabîatta geçerli kanunları, gerekse kitaplar ve Peygamberlerle gönderdiği dini ile ilgili bütün işleri yönetip yönlendiren ve kâinâtın mutlak hâkimi olarak **Arş’ın sahibi O’dur. O, sonsuz şefkat ve merhamet sahibidir.** Eğer hakikati en

doğru kaynaktan, en doğru şekilde öğrenmek istiyorsan, **onu** her şeyden **haberdar olan Allah'a sor.**

60. Ne var ki, **onlara** “Sonsuz şefkat ve merhamet sahibine, **O Rahmân** olan Allah’a yürekten boyun eğin ve yalnızca O’na **secde edin!**” denildiği zaman, “**Rahmân da neymiş? Senin bize emrettiğin şeye hiç secde eder miyiz?**” derler ve bu davranışları, hak dinden **iyice uzaklaşmalarına sebep olur.** Hem de, Rahmanın mucizelerini her an her yerde gördükleri hâlde:

61. Gökyüzünü yıldız kümeleriyle donatan ve oraya, bir kandil gibi ışık saçan bir Güneş ve o kandilden yayılan ışığı yansıtan **aydınlatici bir Ay yerleştiren Allah** ne kutlu, ne yücedir!

62. O Allah ki, öğüt alıp Yüce Yaratıcıya kul olmayı arzu eden yâhut O’na şükretmek isteyen kimseler için, gece ile gündüzün mükemmel bir sistem hâlinde birbirini ardınca

gelmesini sağlamıştır. İşte bütün bu ayetlerden ibret alan kullar:

63. O Rahmânın kulları ki, yeryüzünde kibir ve gösterişten uzak, son derece ağırbaşlı, saygılı ve **alçakgönüllü olarak yürürler;** rablerinin emirlerini tan ı m a y a n **câhiller kendilerine sataştığı zaman,** onurlu ve efendi bir tavırla karşılık vererek, “Müslüman olasıcalar **Selâm** sizlere! Biz sizlerle bir olmayız!” **derler.**

64. Onlar ki, Rab’lerinin hoşnutluğunu kazanmak **için gece vakitlerinde secdeye kapanarak ve namaz için kıyama durarak ibâdet ederler.** Ve bütün ibâdet ve iyiliklerine rağmen, “Allah’ın özel ve ayrıcalıklı kulları” oldukları ve cehennem azâbının kendilerine dokunmayacağı şeklinde boş bir inanca, aptalca bir gurura kapılmazlar:

65. Onlar ki, “Ey Rabb’imiz!” diye yalvarırlar, “Cehennem azâbını bizden uzaklaştır; çünkü onun azâbı çok

korkunçtur!”

66. Gerçekten de o ne kötü bir yurt, ne kötü bir duraktır!

67. Onlar ki, Allah yolunda bir harcama yaptıklarında, ne kendilerini ve ailelerini muhtaç duruma düşürecek şekilde her şeylerini harcaııp savurganca davranırlar, ne de mala mülke aşırı bir tutkuyla bağlanıp cimrilik ederler; bu ikisi arasında orta bir yol tutarlar.

68. Onlar ki, Allah ile birlikte başka bir tanrıya kulluk etmezler; kısas, ırza tecavüz, meşrû müdafaa gibi haklı bir gerekçeye dayanmadıkça, Allah'ın ku tsal ve dokunulmaz kıldığı bir cana kıymazlar ve asla evlilik dışı veya sapıkça ilişkilere yönelmezler. Zira çok iyi bilirler ki, her kim bunları yaparsa, günahının cezasını çekecektir! Şöyle ki:

69. Kıyâmet Günü, işlediği günahlar oranında azâbı kat kat artırılacak ve orada, so nsuza

dek aşağılık bir hâde azap içinde kalacaktır.

70. Ancak, kötölüklerden vazgeçip **tövbe eden,** Allah'ın ayetlerine yürekten **inan**an ve bu inancın gereği olarak **iyi ve yararlı işler yapanlar bunun dışındadır. Allah,** böyle kimselere tertemiz bir hayat nasip ederek, **onların kötölüklerini iyiliklere dönüştürecek tir . Çünkü Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

71. Evet, her kim içtenlikle tövbe eder ve ardından güzel davranışlar ortaya koyarsa, muhakkak o, tövbesi kabul edilmiş olarak Allah'a dönmüş olur.

72. Onlar ki, yakın dost ve akrabalarının cezalandırılması söz konusu olsa bile, asla hem **yalana şahit olmazlar** hem de yalancı şahitlik yapmazlar; **boş ve yara rsız işlerle uğraşan** kimselerle **karşılaştıklarında,** onları yararlı işlere yönlendirmeye çalışırlar; bunu yapamadıkları takdirde, Müslümana yakışan **edep**li ve **onurlu**

bir tavırla oradan uzaklaşırlar.

73. Onlar ki, Rab’lerinin ayetleri kendilerine hatırlatıldığı zaman, onlara karşı kör ve sağır kesilmezler. Bâtıl önyargıları, anlamsız gurur ve kibri bir tarafa bırakır ve Kur’an’ı doğru değerlendirmeye çalışırlar. Allah’ın ayetlerini okurken veya bir başkasından dinlerken onu anlamaya çalışır, üzerinde düş ünüp öğüt ve ibret alırlar. Kör veya sağırmış gibi, ayetlerin anlamı üzerinde hiç durmadan, öylesine okuyup geçmezler.

74. Onlar ki, “Ey yüce Rabb’imiz!” diye yalvarırlar, “Bize, yüzümüzü güldürecek, gözümüzün aydınlığı olacak tertemiz eşler ve çocuklar bahşet ve bizi dürüst ve erdemlice yaşayan, çirkin davranışlardan sakınan kimseler için dünyada Sana kul olma, iyilik ve güzellikleri yayma konusunda örnek ve öncü kıl!”

75. İşte onlar, Allah yolunda giriştikleri çetin mücâdelede güçlülere cesaretle göğüs gererek

sabrettiklerinden dolayı, cennette harikulâde nîmetlerle donatılmış muhteşem saraylarla, yüce köşklerle ödüllendirilecek ve orada melekler tarafından hoş geldin törenleriyle, sağlık ve esenlik dilekleriyle karşılanacaklar.

76. Ve sonsuza dek orada yaşayıp gidecekler; bu ne güzel bir yurt, ne üstün bir makâm!

77. Ey Müslüman! İslâm'ın özünü, esasını tüm insanlığa bildirmek üzere de ki: “Ey insanlar! Sizin Allah’a ibâdetiniz ve bunun özü olan duânız olmasa, Rabb’im size ne değer verir ki? Fakat s i z ey inkârcılar; O’nun ayetlerini yalanladınız; öyleyse, cezaya çarptırılmanız artık kaçınılmaz olmuştur!”